

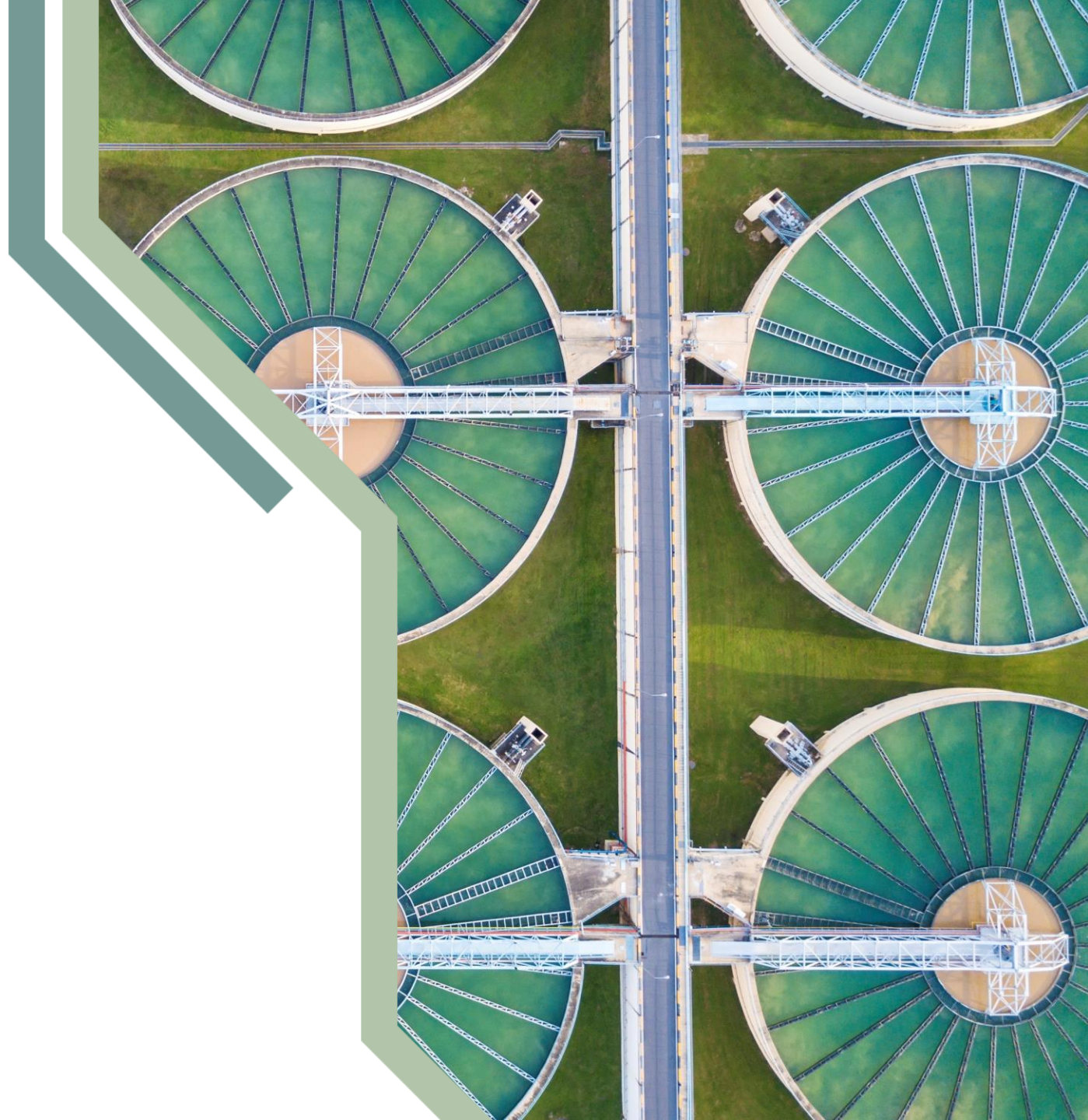

Klimata un enerģētikas
ministrija

Informatīva sanāksme

JAUNĀ NOTEKŪDEŅU DIREKTĪVA 2024/3019

Klimata un enerģētikas ministrija
Rīga | 22.05.2025.

[1]

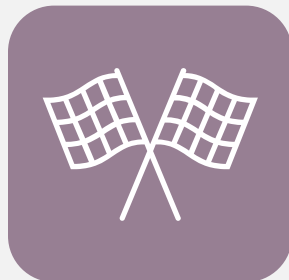
DIREKTĪVAS 2024/3019 PAMATPRASĪBAS

**DIREKTĪVA PAR
KOMUNĀLO
NOTEKŪDEŅU
ATTĪRĪŠANU**
(PĀRSTRĀDĀTA
REDAKCIJA)

(ES) 2024/3019

Spēkā no
01.01.2025.; būs papildu akti

Jāpārņem līdz
31.07.2027.

Ieviešanas termiņi
2027. ➡ 2045.+

Ierosinātas vairākas
tiesvedības ES Tiesā par
ražotāju atbildības sistēmu

**BŪTISKĀKĀS
IZMAIŅAS,
SALĪDZINOT AR
LĪDZŠINĒJO
REGULĒJUMU [1]**

1991. ➡ 2024.

Plašāks tvērums

52 pilsētas → 130 pilsētas/ciemi

Intensīvāka attīrīšana

2 mg P/l → 0,7 mg P/l

15 mg N/l → 10 mg N/l

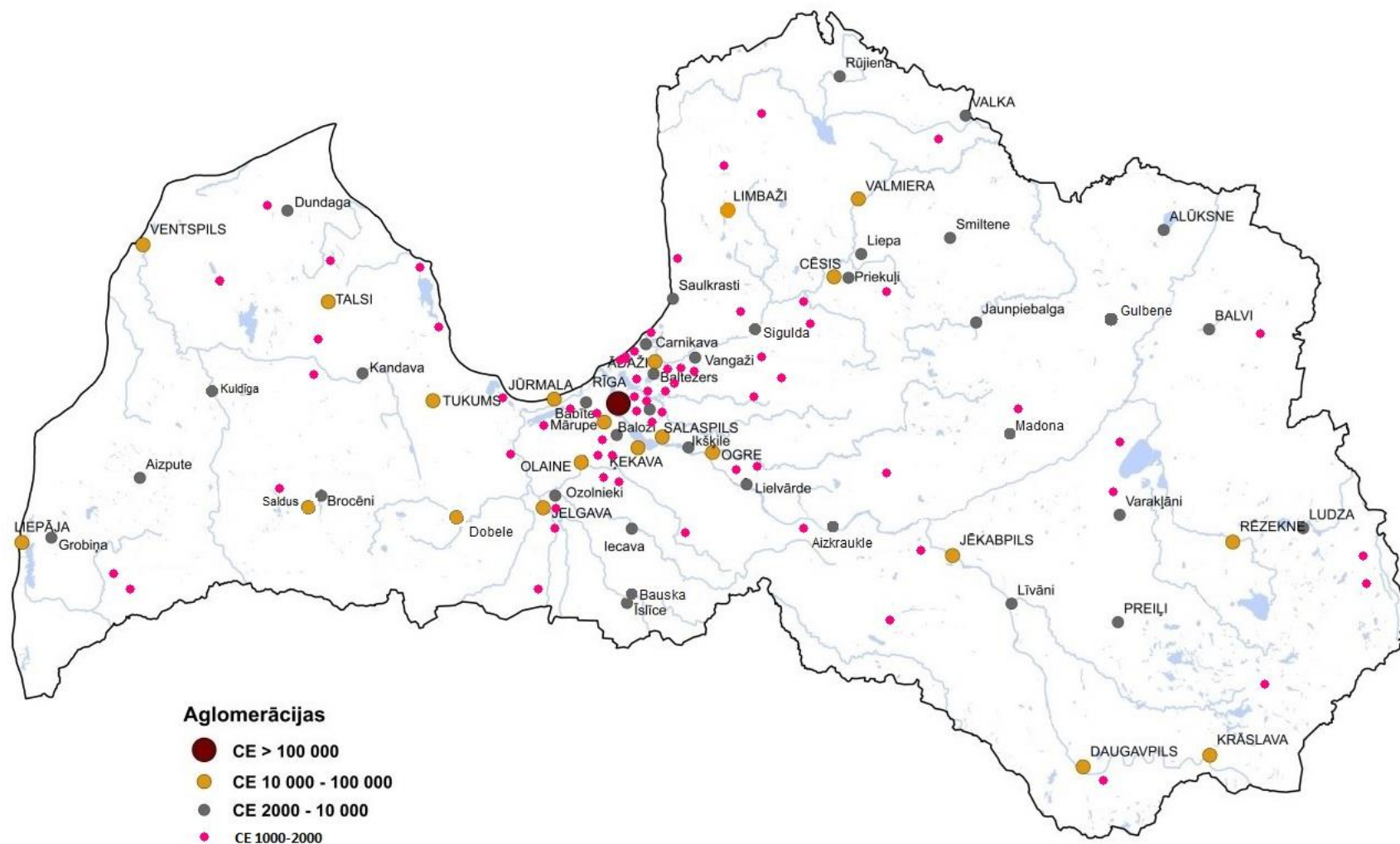
Sadzīves notekūdeņi

jāsavāc CKS → 2035. +

**Kopīga pārvaldība lietus un
notekūdeņiem: riski (2028.) →
plāni (2039.) → mērķi (2045.)**

PILSĒTAS un CIEMI DIREKTĪVAS 2024/3019 TVĒRUMĀ

Uzskaitījums un iedalījums grupās INDIKATĪVS, TIKS PRECIZĒTS

**BŪTISKĀKĀS
IZMAIŅAS,
SALĪDZINOT AR
LĪDZŠINĒJO
REGULĒJUMU [2]**

1991. ➡ 2024.

**Energoefektivitāte → 2045.g.
jāsaražo **100 (65)%** enerģijas**

**Risku novērtējums (2027.)-
pamats stingrākām prasībām
ikvienai aglomerācijai**

RAS

**Ražotāju atbildības sistēma
kā finanšu instruments**

**Plaša, konkrēta informācija
pakalpojumu lietotājiem**

IZMAIŅU SALĪDZINOŠI MAZ

~30

**AGLOMERĀCIJĀM AR
PIESĀRŅOJUMA SLODZI
(+/- IEDZĪVOTĀJU SKAITU)**

CE 2000-9999

**Piemēri:
Bauska,
Ikšķile,
Roja, Dagda**

AGLOMERĀCIJAS AR CE 2000-9999

- Otrējā attīrīšana: BSP, ŪSP, SS **koncentrācijas un piesārņojuma samazinājuma % nemainās.**
- Jābūt izbūvētai centralizētai kanalizācijas sistēmai, kam pieslēgti visi sadzīves notekūdeņu avoti.
- Decentralizētās kanalizācijas sistēmas (DKS) obligātas centralizēti nesavāktajiem notekūdeņiem.
- DKS jāreģistrē un regulāri jāinspicē.
- DKS jāatbilst EK noteiktajām prasībām (taps līdz 2027.gada beigām), analogs otrējai attīrīšanai.
- Pagarinājums prasību izpildei nav paredzēts.

IZMAIŅAS IEVĒROJAMAS AGLOMERĀCIJĀM

CE 1000-1999

60+: ELEJA, ĒRGLI, ZILUPE,
MEŽĀRES...

CE 10 000-
99999

21: ĀDAŽI, DOBELE,
LIEPĀJA...

CE >
100 000

1: RĪGA

CE 1000-1999

AGLOMERĀCIJAS AR CE 1000-1999

- Otrējā attīrīšana līdz **31.12.2035.**; BSP, KSP, SS **koncentrācijas un piesārņojuma samazinājums kā aglomerācijām ar CE 2000-9999.**
- Līdz **31.12.2035.** jāizbūvē CKS, kam pieslēgti visi sadzīves notekūdeņu avoti.
- Decentralizētās kanalizācijas sistēmas (DKS) obligātas centralizēti nesavāktajiem notekūdeņiem.
- DKS jāreģistrē un regulāri jāinspicē.
- DKS jāatbilst EK noteiktajām prasībām (taps līdz 2027.gada beigām), analogs otrējai attīrīšanai.
- Pagarinājums prasību izpildei iespējams (+ 8 (2043.) vai + 10 gadi (2045.)), ja to pamato ar datiem.

PRASĪBAS OTRĒJAI ATTĪRĪŠANAI

PARAMETRS	KONCENTRĀCIJA	PIESĀRŅOJUMA PROCENTUĀLAIS SAMAZINĀJUMS
Bioķīmiskais skābekļa patēriņš (BSP ₅ pie 20 °C),	25 mg/l O ₂	70-90 %
Ķīmiskais skābekļa patēriņš (KSP)	125 mg/l O ₂	75 %
Kopējais organiskais ogleklis	37 mg/l	75 %
Kopējais suspendētās vielas daudzums	35 mg/l	90 %

CE 10 000-
99999

AGLOMERĀCIJAS
AR

CE 10 000-99 999

- **Trešējā attīrīšana:** BSP, KSP, SS normas nemainās.
Jauni normatīvi N_{kop} un P_{kop} . 31.12.2033. - 20 %;
31.12.2036. - 40 %; 31.12.2039. - 60 % 31.12.2045. -
100% no šīm aglomerācijām.
- **Ceturtējā attīrīšana – 80% mikropiesārņotāju samazināšana**, ja riska novērtējums (2030.) pamato nepieciešamību vai nepierāda riska neesamību.
31.12.2033. - 10 %; 31.12.2036. - 30 %; 31.12.2039. -
60 %; 31.12.2045. – 100% šīm aglomerācijām.
- Prasības CKS izbūvei un pieslēgumiem, DKS – kā iepriekš, analogs – trešējā attīrīšana.
- **+ 5 gadi** N normatīviem iespējami NAI, ko būvē vai būtiski rekonstruē 31.12.2020. - 01.01.2025.
- Lietus ūdeņu pārvaldība – ja riska novērtējums pamato nepieciešamību.
- Energoauditi (2032.) un NAI energoneitralitātes mērķi (2045.) obligāti.

CE > 100 000

AGLOMERĀCIJAS
AR
CE > 100 000

- **Trešējā attīrīšana:** BSP, KSP, SS normas nemainās.
Jauni normatīvi N_{kop} un P_{kop} . 31.12.2033. - 30 %;
31.12.2036. - 70 %; 31.12.2039. - 100 % no šīm
aglomerācijām.
- **Ceturtējā attīrīšana – 80% mikropiesārņotāju
samazināšana.**
31.12.2033. - 20 %; 31.12.2039. - 60 %; 31.12.2045.
– 100% šīm aglomerācijām.
- Prasības CKS izbūvei un pieslēgumiem, DKS - kā
iepriekš, analogs – trešējā attīrīšana.
- **+ 5 gadi** N normatīviem iespējami, ja NAI būvē vai
būtiski rekonstruē 31.12.2020. - 01.01.2025.
- Lietus ūdeņu pārvaldība obligāta.
- Energoauditi (2028.) un NAI energoneitralitātes
mērķi (2045.) obligāti.

PRASĪBAS TREŠĒJAI ATTĪRĪŠANAI

PARAMETRS	GADA VIDĒJĀ KONCENTRĀCIJA	PIESĀRŅOJUMA MINIMĀLAIS SAMAZINĀJUMS
Nkop	10 mg/l (10 000-150 000 CE)	80 %
	8 mg/l (> 150 000 CE)	
Pkop	0,7 mg/l (10 000-150 000 CE)	87,5% (10 000- 150 000 CE)
	0,5 mg/l (> 150 000 CE)	90% (> 150 000 CE)

PRASĪBAS CETURTĒJAI ATTĪRĪŠANAI

INDIKATORS	PIESĀRŅOJUMA MINIMĀLAIS SAMAZINĀJUMS
Vielas, kuras ūdeņus var piesārņot pat zemās koncentrācijās (sk. 1.piezīmi)	80 % (sk. 2. piezīmi)

1. piezīme. Jānosaka šādu (a) un (b) apakšpunktā minētu organisko vielu koncentrācijas.

(a) 1. kategorija (viegli attīrāmas vielas):

- (i) Amisulprid (CAS No 71675-85-9),
- (ii) Carbamazepine (CAS No 298-46-4),
- (iii) Citalopram (CAS No 59729-33-8),
- (iv) Clarithromycin (CAS No 81103-11-9),
- (v) Diclofenac (CAS No 15307-86-5),
- (vi)— Hydrochlorothiazide (CAS No 58-93-5),
- (vii) Metoprolol (CAS No 37350-58-6),
- (viii)— Venlafaxine (CAS No 93413-69-5);

(b) 2. kategorija (vielas, no kurām viegli atbrīvoties):

- (i) Benzotriazole (CAS No 95-14-7),
- (ii) Candesartan (CAS No 139481-59-7),
- (iii) Irbesartan (CAS No 138402-11-6),
- (iv) mixture of 4-Methylbenzotriazole (CAS No 29878-31-7)
un 6-methyl- benzotriazole (CAS No 136-85-6).

2. piezīme. Procentuālo samazinājumu aprēķina vismaz sešām vielām. Vielu skaits 1. kategorijā ir divreiz lielāks nekā 2. kategorijā. Ja pietiekamā koncentrācijā var noteikt mazāk nekā sešas vielas, kompetentā iestāde izvēlas citas vielas, lai aprēķinātu piesārņojuma procentuālo samazinājumu. Lai novērtētu, vai ir sasniegti nepieciešamie 80 %, izmanto visu aprēķinos izmantoto vielu piesārņojuma samazināšanas vidējo procentuālo daudzumu.

GALVENIE UZDEVUMI UN TERMIŅI RAS IZVEIDEI

**LIKUMDOŠANAS IZSTRĀDE
LĪDZ 31.07.2027.**

**RAS SISTĒMA UZSĀK DARBU
31.12.2028.**

**PILSĒTU SARAKSTS
31.12.2030.
(ATJAUNO 2033.,
2039.)**

**PAPILDU ATTĪRĪŠANA
ŠAJĀS PILSĒTĀS
10% - 31.12.2033.
30% - 31.12.2036.
100% - 31.12.2045.**

JĀUZKRĀJ PIETIEKAMI DAUDZ LĪDZEKĻU

GALVENIE UZDEVUMI UN TERMIŅI PATOĢĒNU MONITORINGA IZVEIDEI

**VIENOŠANĀS PAR LOMĀM,
ATBILDĪBĀM UN FINANSĒŠANU**

LIKUMDOŠANAS IZSTRĀDE

**MONITORINGA
TURPINĀŠANA**

**DATU ZIŅOŠANA
31.12.2030.**

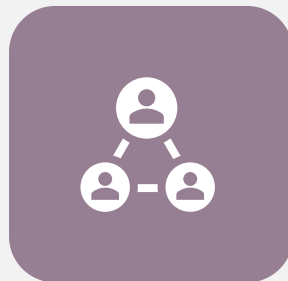
LĪDZ 31.07.2027

MONITORINGS

AR KO VĒL JĀRĒĶINĀS NOTEKŪDEŅU RADĪTĀJIEM

Atļaujas vai regulējums
notekūdeņu novadīšanai
gan vidē, gan CKS, izvērtē 1x10g

Konsultācijas ar NAI
operatoru atļaujas procesā

Atļauju/regulējumu
pārskata vai atceļ
noteiktos gadījumos

Plašāks un biežāks
notekūdeņu monitorings

AR KO VĒL JĀRĒĶINĀS, APSAIMNIEKOJOT NOTEKŪDEŅUS

Jāveicina
notekūdeņu un to dūņu
lietderīga izmantošana

Jāveicina pieeja sanitārijai
- rīcības līdz 2029.

Jāizstrādā valsts programma
direktīvas ieviešanai (01.01.2028.)

Iedzīvotāji var vērsties
tiesā un prasīt
kompensāciju

[2]

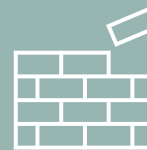
PAŠLAIK PAVEIKTAIS

REGULĒJUMĀ

Grozījumi Ūdenssaimniecības pakalpojumu likumā (18.03.25.) pilnvaro MK noteikt prasības:

- lietus ūdeņu pārvaldībai;
- direktīvas ieviešanas plāna izstrādei;
- patogēnu monitoringam notekūdeņos;
- energoauditam, kā arī energoneitralitātes mērķus un to izpildes.

PRAKSĒ

VARAM SAM 2.2.1.1

- Pieejamais ES līdzfinansējums ~ **74 milj. EUR.**
- Izmantojams **komunālo NAI** jaudas palielināšanai un attīrīšanas uzlabošanai.
- Papildu punkti, ja pēc projekta plānots izpildīt jaunās prasības N un P attīrīšanai.
- Pirmajā kārtā apstiprināti 12 projekti; plānota 2. un 3. kārtā.

Saņemts atbalsts **DG Reform tehniskā atbalsta projektam**, kas izvērtēs ūdenssaimniecības jomā vajadzīgās reformas.

DG REFORM Tehniskā atbalsta instrumenta projekts

ŪDENS NOTURĪBAS STIPRINĀŠANA LATVIJĀ: CEĻĀ UZ DZERAMĀ ŪDENS UN NOTEKŪDEŅU APSAIMNIEKOŠANAS STRATĒGIJU

- **MĒRĶIS** – visaptveroša situācijas analīze sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu jomā, rekomendācijas un rīcības plāns nepieciešamajām reformām, lai veicinātu ūdenssaimniecības uzņēmumu finansiālo ilgtspējību un spēju sasniegt ES direktīvu uzstādītos mērķus.

PLĀNOTĀS AKTIVITĀTES

- Sākuma sanāksme un ieinteresēto pušu iesaiste.
- Visaptveroša informācijas analīze, izmantojot visus pieejamos datus un dokumentus.
- Četru dienu ilga klātienes vizīte papildus nepieciešanās informācijas ievākšanai – **intervijas ar pašvaldību un ūdenssaimniecības uzņēmumu pārstāvjiem, KEM un citām ministrijām, SPRK un citiem iesaistītajiem (orientējoši – 2026. gada martā).**
- Diagnostiskā ziņojuma un rekomendāciju sagatavošana.
- Konsultācijas ar iesaistītajām pusēm un rekomendāciju ieviešanas rīcības plāna izstrāde.
- Gala ziņojuma publicēšana un prezentācija.

DG REFORM Tehniskā atbalsta instrumenta projekts

SAGaidāmie rezultāti

- Visaptverošas ūdenssaimniecības nozares stratēģijas pieņemšana Latvijā līdz 2028. gadam.
- Uzlabota ūdenssaimniecības nozares pārvaldība un finansēšanas mehānismi.
- Paaugstināta ūdenssaimniecības pakalpojumu noturība un efektivitāte.

▪ ĪSTENOTĀJS – OECD

▪ PARTNERI LATVIJĀ – KEM un LŪKA

▪ PROJEKTA ILGUMS – 18 mēneši no 2025. gada septembra

[3] TĀLĀKĀ DARBA PLĀNS

PLĀNOTAIS LAIKA GRAFIKS

Darbs	Q2/2025	Q3/2025	Q4/2025	Q1/2026	Q2/2026	Q3/2026	Q4/2026	Q1/2027	Q2/2027	Q1/2028
Grozījumi Ūdenssaimniecības pakalpojumu likumā									31.07.27.	
Grozījumi MK noteikumos Nr. 174 (ūdens zudumi)		30.06.25.								
Jauni MK noteikumi par ūdens pieejamību publiskās ēkās				30.01.26.						
Grozījumi MK noteikumos Nr. 384									31.07.27.	IA Q1/28
Jauni MK noteikumi									31.07.27.	
Piesārņojošo darbību likums										
Jauni noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī									31.07.27.	
Grozījumi MK noteikumos Nr. 362 par notekūdeņu dūņām									31.07.27.	
Vides prasības C kategorijas NAI									31.07.27.	
Grozījumi Dabas resursu nodokļa likumā (RAS)									31.07.27.	
Notekūdeņu novadišanas ietekmes riska novērtējums										31.12.2027.
Direktīvas 2024/3019 ieviešanas plāna izstrāde										01.01.2028.
		IZSTRĀDE								
		SASKAŅOŠANA								
		IZSKATĪŠANA SAEIMĀ								

JAUTĀJUMI, KO PLĀNOJAM APSPRIEST AR EKSPERTIEM UN INTEREŠU GRUPĀM

**AGLOMERĀCIJU SARAKSTS, TĀ
PĀRSKATĪŠANA, ĒE SLODZES
NOTEIKŠANA**

**N UN P ATTĪRĪŠANAS PRASĪBAS
DAŽĀDĀM AGLOMERĀCIJĀM**

**RISKA NOVĒRTĒJUMA TVĒRUMS,
PRINCIPI, DATI**

**LIETUS ŪDEŅU RISKA
NOVĒRTĒŠANA, PIEEJAMĀ UN
VAJADZĪGĀ INFORMĀCIJA**

**VIDES PRASĪBAS NAI, KAS BŪS C
KATEGORIJAS IEKĀRTAS**

PIEMĒROTĀKAIS RAS RISINĀJUMS

**VAI LATVIJĀ IR AKTUĀLI
IZMANTOT ATTĪRĪTUS
NOTEKŪDEŅUS?**

Klimata un enerģētikas
ministrija

Ceram uz SEKMĪGU SADARBĪBU!

iveta.teibe@kem.gov.lv; ilona.vilne@kem.gov.lv

